

АНАЛИЗА БИЛАНСА

Додатак „Народном Благостању“

ГОДИНА II

БЕОГРАД, 28. ЈУНИ 1930.

БРОЈ 26

Садржај:

Поштанска Штедионица Краљевине Југославије у 1929. години
Обласна штедионица — Загреб
Рудник „Костолац“ Ђорђе Вајферт а. д. — Београд

ПОШТАНСКА ШТЕДИОНИЦА КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ У 1929. ГОДИНИ

Као што је роба праотац робног кредита, тако је новац предак новчаног кредита. Прво је био новац, па је дошао кредит у новцу. И данас је то схватање често, наима да се кредит не може замислити без новца и да је новац једино средство плаћања. Новац је оригинална, а кредит је на новцу заснована економска категорија. Међутим, данас је велики део напредних држава дошао у стање, у коме кредит постаје средство плаћања и обрачуна и место новца. Новац је родио кредит, али ће кредит да уништи новац. У Америци и Енглеској већи део укупних плаћања у земљи врши се без новца. Већ има романа, у којима се описује народна привреда без новца. Чувени енглески економист Хотри у својој класичној књизи „Кредит и новац“ у проучавању функције новца почиње са хипотезом, да новац уопште не постоји, већ да сваки грађанин има чековски рачун код исте кредитне установе. Том приликом показује он, како се могу да врше сва плаћања у земљи без новца.

Ако је дакле кредит платежно средство будућности онда се може рећи да је Поштанска Штедионица установа будућности. Стара је ствар да плаћање путем кредита, односно доброписа, како се то каже у књиговодству, претпоставља велику мрежу филијала. У колико је већи број филијала једне установе, у толико је већа могућност за плаћањем без употребе новца.

Није увек потребна филијала : могуће је да помоћу текућег рачуна и установе једне од других независне, одржавају режим плаћања без употребе новца. Само се у томе случају појављују тренутци, кад се извесни остаци морају обрачунати новцем. Кад пак једна једина установа преко својих филијала врши плаћање путем кредита, како се то као што рекосмо, каже социјално-економски, онда је у толико мања потреба за готовим новцем и за ликвидирање остатака.

Максиму да је кредит новац будућности и да ће се ефективан новац потпуно изгубити, потврђује потпуно развиће наше Поштанске штедионице.

	Стање чек. рачуна	Стање Улога по чек. рач. у мил. дин.	Промет по чеков. рач. у милјар. динара	Укупан промет Пошт. штед. у милјар. дин.
31. XII. 1923.	9.985	242.44	26.39	63.15
31. XII. 1924.	11.306	296.24	31.62	113.46
31. XII. 1925.	12.459	348.19	36.97	134.93
31. XII. 1926.	13.627	368.23	40.57	145.06
31. XII. 1927.	15.178	622.50	46.34	165.33
31. XII. 1928.	16.516	666.43	53.72	195.99
31. XII. 1929.	17.793	913.50	59.73	213.90

Горња табела нам показује да укупан обрт Поштанске штедионице износи округло 214 милијарде динара. А промет по чековним рачунима у 1929. години округло 60 милијарди динара, према 26 у 1923. години, односно 31 у 1924. Промет се удвостручио у току једног луструма. То је омогућено „укопчавањем“ (како се то каже у годишњем извештају Поштанске штедионице за 1929. годину) све већег

броја приватних газдинстава и државних надлештава у мрежу чековног промета Поштанске штедионице. Број чековних рачуна порастао је од 10 хиљада 1923. године на 17793 у 1929. години. Али су депозити по текућим рачунима још брже порасли ; од 242 милиона 1923. године на 913 милиона 1929. Удео исплате доброписом у укупном промету чековног промета стално расте (у прошлој години порастао је за 4 милијарде) и последњи пут је износио 48,46%. Наравно да број чековних рачуна треба да порасте несразмерно више него што је данас, па да се приближимо стопроцентном плаћању путем доброписа (без употребе новца).

Искуство са употребом плаћања путем кредита у другом свету показало је да је оно зависно од мере комерцијализирања појединачних привреда. У годишњем извештају Поштанске штедионице имамо статистику њезиних чековних комитената по занимању. Она је веома интересантна. Она потврђује потпуно искуство у другим земљама, али показује такође, да између употребе поштанског чековског рачуна код Поштанске штедионице и нивоа интелигенције комитената стоји такође извесна корелација. Поред чисто комерцијалних газдинстава и подuzeћа примећује се да интелигентнији ред грађана чини такође све већу употребу.

Поштанска штедионица чини живу пропаганду, пошто је за придобијање што већег броја комитената комерцијално све мање просвећених, потребна у толико већа пропаганда. Али оно што нас мора нарочито радовати — што у осталом и Поштанска штедионица са задовољством истиче, то је врло јак одзив од стране државних надлештава. Поштанска штедионица исказује у своме извештају број државних, самоуправних и других надлештава, школа и црквених власти, који су дали себи отворити чековски рачун код ње. Али та статистика не може много да каже. Правилна слика могла би се добити само кад би се упоредио тај број са укупним стањем надлештава или управо кад би се могао да има списак свију надлештава, који раде са новцем и њихов обрт, па да се упореди са бројем оних, која су се укочала у чековни систем Поштанске штедионице. Али зато имамо један други критеријум за оцену значаја тог појава и он је необично повољан ; наима : Штедионица наглашава да од 913 милиона динара укупних депозита по чековском рачуну пуна половина отпада на државне установе. Радосна је појава због тога, што држ. установе, фискалним духом надахнуте, којима недостаје стимулус приватно-привредни, показују тенденцију да несразмерно велике готовине и необично дуго време држе у својим касама. То је последица извесних тешкоћа око долажења до новца услед разних формалности и т. д. Позната је ствар на пример, да је дуго времена Министар финансија преговарао са Министром војним због тога, што поједине војне благајне држе врло велике своте у касама целу годину. Поштанска штедионица нарочито истиче, да је Министарство војске, које од свију наших министарстава има највеће буџетске издатке, отворило себи чековски рачун ; да је такође Министарство саобраћаја с обласним дирекцијама постало комитентом. Она том приликом изражава наду да ће ускоро доћи време, кад ће цео државни и сви комунални буџети без остатка бити извршивани преко Поштанске штедионице.

Поштанска штедионица је почела у последње време да форсира и прикупљање улога на штедњу. Та се њезина акција оправдава чињеницом, да је ушла у врло велики број места у којима не постоји никаква депозитна установа, а ова је важан фактор развића штедње. Више од половине свију њезиних штедиша спада на децу и ђаке, а то је не-обично повољна појава; и више од трећине свију улога пада на износе од 100 динара, а друга трећина на оне испод 1000 динара. Значи да штедионица фаворизира ситну штедњу и у исто време дејствује васпитно на штедњу код омладине, а то је свакако једна социјално-економска неоцењено корисна акција. Укупан износ свих штедних улога прешао је већ 106 милиона динара.

Као што из до сад изложеног видимо Поштанска штедионица има за сада две битне функције, прва је васпитавање штедњи и помагање штедње у мањим местима; и друго, она је пионир комерцијализирања нашег националног платежног промета.

Рачун изравњања

Актива :	1927. г.	1928. г.	1929. г.
Готовина :			
у благајни	47.420	32.459	49.096
код Народне банке	139.327	75.371	341.371
укупно	186.747	107.830	390.467
Дужници :			
по тек. рачунима	433.577	297.953	311.947
по ломбарду	47.157	101.858	99.556
разни	1.423	29.139	—
укупно	482.157	428.951	411.503
Хартије од вредности и бонови	28.734	131.324	206.181
Разна актива	—	1.668	2.216
Непокретности	35.903	38.248	49.632
Инвентар	5.687	5.602	5.414
Оставе	737.849	861.814	821.211
Прелазне активе	26.604	73.564	47.279
Пасива :			
Улози			
на штедњу	23.017	36.392	106.614
на чековним рачунима	622.683	474.801	716.677
отказани	—	191.858	196.826
укупно	645.700	703.051	1020.118
Повериоци по тек. рачунима			
(пролазно)	26.362	1.965	3.149
Резервни фонд	20.000	20.000	20.000
Остављачи	737.849	861.814	821.211
Фонд за курсну разлику хартија од вредности	4.138	5.374	5.649
Разна пасива	1.096	2.792	3.595
Прелазна пасива	39.655	18.243	25.115
Добитак	28.883	35.762	35.027
Збир пасиве	1503.686	1649.004	1933.907

Рачун губитка и добитка :

Расходи :			
Камате	3.262	4.389	6.591
Плате и додаци особљу	8.410	9.540	10.585
Управни трошкови	3.296	2.634	3.242
Отписи :			
непокретности	—	792	1.051
инвентар	—	601	694
разни	—	284	—
укупно	2.745	1.678	1.745

Приходи :			
Камата	26.102	32.817	31.186
Провизије	13.428	6.606	6.540
Пристојбе	—	8.395	8.567
Приходи од непокретности	1.117	1.032	1.060
Приходи од хартија од вредности	3.039	2.200	5.749
Разни приходи	2.909	2.952	4.089
Збир прихода	46.597	54.004	57.193

Кад приступамо проучавању завршних рачуна Поштанске штедионице то чинимо по сасвим другом критеријуму, но што то радимо код приватно-привредних установа, код којих је као што знамо циљ што већа добит. Поштанска штединица појављује се у својим билансима не само као новчана установа, већ и као кредитна. То није њезин оригиналан циљ, већ последица првих двеју њезиних функција: комерцијализирања платежног промета и прикупљања уложака на штедњу. По искуству, да један део чековских депозита представља такозвану гвоздену резерву, која се годинама провлачи кроз њезине касе, она може тај део да пласира. Поштанска штедионица је стала коначно на гледиште, да кредит треба да буде њезин мање важан посао, а да државне хартије од вредности треба да дођу на прво место. Тако је њезин портфељ хартије од вредности од 28 милиона 1927. године скочио на 206 милиона; то је скоро 10 пута више. Томе саобразно опало је њезино потраживање по текућем рачуну и ломбарду од 482 милиона 1927. године на 411 милиона. Текући рачуни у 1929. години у износу од 311,9 милиона динара показују један пораст према 1928. години (297,9 милиона динара). То се објашњава специјалним околностима: међ комитентима по текућем рачуну налазе се и државне установе. Дуговање новчаних завода пало је крајем 1929. године за 37 милиона динара према 1928. години, док су остала потраживања резултат чињенице, да Поштанска штедионица финансира Министарство грађевина у изградњи службених зграда. Што је пак актива, која представља потраживање по текућем рачуну и ломбарду, још увек за 100% већа од портфеља објашњава се тиме, да је штедионица тек пре годину и по дана коначно променила правац политике пласмана.

Врло је важна чињеница, да су страна средства по текућем рачуну порасла у току 1929. године у огромним размерама: од 703 на 1020 милиона динара. Кад то имамо у виду а с друге стране знамо да се потраживања по ломбарду и по текућим рачунима према новчаним заводима смањила, онда тек можемо да разумемо, у којој је мери Поштанска штедионица почела да напушта ту врсту пласмана. Што је само један део тог вишка Поштанска штедионица уложила у хартије од вредности, резултат је такође једне свесне политике, политике уперене на одржавање све веће резерве у готовини. Поштанска штедионица имала је крајем 1929. године скоро 9 пута већи депозит на свом жиро рачуну код Народне банке него и једна од ранијих година. Она сматра да је њезина дужност да буде спремна за случај какве велике промене у потреби за платежним средствима у земљи у смислу веће тражње да је задовољи, како би тиме разрешила појединачне привреде и газдинства да држе и сувише велике касене резерве. Поштанска штедионица сматра за своју дужност и ми не можемо довољно да нагласимо колико се с њом у томе слажемо, да буде у стању да у случају обрта и наглог пораста тражње за платежним средствима буде у стању да тај цео пораст од неколико стотина милиона промтп задовољи.

ОБЛАСНА ШТЕДИОНИЦА — ЗАГРЕБ

У члану 35. Уредбе о утврђивању имовине, начина управе и буџетирања бановина речено је: „У року од месец дана, од дана кад буде васпостављена власт у бановини, бан ће донети одлуку о обласним штедионицама, које су се затекле на подручју бановине, примити њихову активу и пасиву, регулисати њихов даљни рад, одговорност за улоге и уредити целокупно пословање“. Бановинска власт васпостављена је већ 6 месеци, али одлуке о обласним штедионицама нема још, иако је био одређен рок од само месец дана за доношење такве одлуке која би уредила пословање обласних — дотично по новој административној подели бановинских штедионица. Речено нам је, да су томе допринели и чланци о Бановинским штедионицама који су изашли у „Народном Благостању“ крајем прошле године. Државна хипотекарна банка и Привилегована аграрна банка настоје да рад Обласних штедионица што више скуче, чак да их ликвидира-

рају. У тој борби разних утицаја све је остало при старом, па је тако и Обласна штедионица у Загребу још пре неколико дана у загребачким Народним Новинама објавила своју билансу, под данас више несавременим именом: Обласне штедионице.

Биланса загребачке Обласне штедионице у толико је интересантна, што је она новчани завод типа, који се код нас ретко налази. Она је у неку руку прелаз између Државне хипотекарне банке и комуналних штедионица. Она има да води рачуна о хипотекарном, комуналном и задружном кредиту бановине. Загребачка Обласна штедионица по својим статутима има и право на издавање обезвнице. Кад би прилике дозволиле да и та пословна грана проради, могла би она да општинама стави на располагање знатне кредите, а поред тога могла би да подељује и знатне хипотекарне кредите.

Загребачка Обласна штедионица послује тек две године, па је још прерано дати дефинитиван суд о њеном развоју. Ну ако успоредимо поједине позиције билансе за 1928. и 1929. морамо признати знатан напредак ма да је године 1929. престала функционисати обласна самоуправа на коју се је Обласна штедионица знатно ослањала. Свакако изгледа да су дати сви предуслови за један јак развој. На овом месту не мислимо улазити у прилике других бановина. Констатирамо једино, да се савска Бановинска штедионица, ако буде наишла на разумевање одлучујућих фактора, у неколико година може развити у једну јаку новчану институцију, која би била кадра да игра одлучан утицај на развој кредитних прилика свог подручја. Њена укупна биланса од 33.8 милиона динара концем 1928. порасла је на 54.3 милиона динара концем 1929. Кад би јој било омогућено да отвори филијале и у другим центрима бановине осим у Осјеку, и кад би сва самоуправна тела бановине била приморана да своја ликвидна средства полагају код Бановинске штедионице веома лако би добили завод, чија би сума билансе ишла у стотине милиона динара.

Биланса Обласне штедионице из Загреба за годину 1928. и 1929. даје следећу слику:

Активна	1929.	1928.
Благајна	1.045	788
Менице	12.457	8.345
Кредити општинама	8.670	1.863
Потраживања код банака	22.928	19.827
Дужници	9.009	2.972
Пасива		
Улошци	26.164	19.506
Дописници	27.358	14.050
Добитак	449	82
Укупна биланса	54.309	33.845

Како видимо пораст је у свим позицијама знатан. Нас у првом реду интересира од куда средства Обласној штедионици од преко 50 милиона динара. Улошци износе 26 милиона динара. Доста знатан износ ако успоредимо улошке загребачке филијале Државне хипотекарне банке. Међутим ако их успоредимо са 400 милиона динара уложака Градске штедионице, видимо да су они још незнатни. Било би потребно да се Обласној штедионици дозволи већа пропаганда као и да своје просторије из неприступачног горњег града пресели у центар, како би публици могла бити приступачнија. Дописници изнашају 27.3 милиона динара. Од тога иде на Банску управу 18.2 милиона. Обласна штедионица врши улогу благајника банске управе пак је јасно, да ће потраживања банске управе у извесним моментима изнашати и неколико десетина милиона динара. Поготову кад та управа буде још више изграђена. Разне установе које стоје под бановинским надзором имају исто у Обласној штедионици свога благајника пак је наравно да су и њихова потраживања знатна. Потраживања општина изнашају само пола милиона динара. Обласна штедионица била је основана и у том циљу да она постане и финансијска матица задругарства загребачке и осјечке области. Та матица имала је задаћу да кредитира задружне институције али и да прима њихове вишкове. Међутим

како видимо потраживања задружних институција управо су минимална. Можда кад се преброди криза у којој се налази наше задругарство да ће уколико и то остане у компетенцији Бановинских штедионица, и потраживања задружних институција износити много веће износе него што је то данас случај.

Што се тиче пласирања њезиних средстава, отпада на менице 12.4 милиона динара. Од тога на разне задружне институције 11.9 милиона динара а на остале само 0.5 милиона. Како видимо, Обласна штедионица дала је задругарству свог подручја веће кредите него Аграрна банка. Зајмови општинама износе 8.6 мил. дин. У прошлој години дано је општинама нових кредита око 7 милиона динара. Реда ради напомињемо, да је загребачка филијала Државне хипотекарне банке чији територи некако одговара територију Обласне штедионице комуналних кредита дала само за 1 милион динара. Према томе на територију савске бановине је за комунални кредит Обласна штедионица далеко већег значења него што га има сама Државна хипотекарна банка.

Дописници износе 31.9 милиона динара. Од тога иде 22.9 милиона на новчане заводе. То су ликвидна средства у првом реду потраживања банске управе пак је јасно, да морају бити ликвидно пласирани. Кад би имали институцију приватног дисконта ти би износи били тамо пласирани. И под дописнике налазимо задружне савезе са 3.9 милиона а задруге са 0.7 милиона. Како видимо загребачка Обласна штедионица пласирала је у задружни кредит око 16.5 милиона динара што је свакако много допринело интензивнијем раду задружних институција савске бановине.

Чисти је добитак знатан, скоро пола милиона динара. Значи да Обласна штедионица, поред своје важне национално-економске функције одбацује Бановини и примеран приход.

Како се види загребачка Обласна штедионица налази се у знатном развоју. Припомињемо да она постоји тек две године и да је основана у крају где јавно-правне новчане установе осим загребачке Градске штедионице која је почела радити тек пред рат, уопште нису биле познате. Дакле ту није деловала традиција као што то може бити код љубљанске Обласне штедионице, која има за себе дугогодишњу традицију покрајинских хипотекарних завода.

РУДНИК „КОСТОЛАЦ“, ЂОРЂЕ ВАЈФЕРТ А. Д. — БЕОГРАД

Рудник Костолац, иако акционарско друштво, све од свог постанка па на овамо уско је везан уз име његовог оснивача г. Ђорђа Вајферта, што у осталом излази и из саме фирме. Од 1924. године „Костолац“ је акционарско друштво. Његова главница износи 10 милиона динара, те је подељена на 8000 именованих и 2000 на доносиоца гласних акција. Тиме је „Костолац“ формално, јуристички постао самостално предузеће одвојено из приватне имаовине господина Вајферта, исто тако, као што је већ 1920. године претворена у акционарско друштво и чувена Вајфертова пивара. Али је стварно, и то је најважније, остало све онако као што је било, упркос томе, да налазимо у управи „Костолаца“ и по неко француско име — апсолутни господар и иницијатор предузећа и даље је његов оснивач. Да се из великих индивидуалних имања одвоје поједина предузећа, те претворе у акционарско, један је веома mudar помет; тако се то свугде ради: има аргумената за а врло мало против, јер је у данашње доба акционарско друштво најтипичнији претставник капиталистичке производње.

Дирекција „Костолаца“ не мора тражити муштерије, не мора се спуштати у конкуренцију са другим предузећима и не мора водити оне тешке бриге око пласирања производње: бар не за главни контингент. Оно што даје на тржиште, то су вишкови произведени преко потребе Вајфертове пиваре.

Вајферт је у историји наше индустрије пионир рационализације: своју пивару снабдева својим угљем, који дотура у Београд својим лађама.

„Костолац“ је за Београд ван сваке конкуренције. Његов угаљ, врло добар лигнит од просечно 3500 калорија производи се у Костоцу, на Дунаву, испод ушћа Мораве. Због тога је његов положај саобраћајно-комерцијално управо јединствен.

Близина Београда и водени пут Дунавом су преимућства, која не може показати ни један угљенокоп. При томе несме се заборавити, да играју баш код лигнита транспортни трошкови једно од најважнијих улога. Због тога морамо подвући, да је господин Вајферт управо на генијалан начин решио проблем снабдевања својих предузећа јефтиним угљем. Вишкови се продају у Београду и ту можемо да означимо нашу електро-индустрију као главног потрошача.

Производња угља последњих трију година изгледа овако :

1927. године	97.483 тона
1928. године	123.102 тона
1929. године	109.067 тона

лигнита ; из тога се види, да је производња у 1928. години била рекордна, а она у 1929. год. за 14.000 тона слабија ; при томе пак морамо узети у обзир, да је у јануару, фебруару и марту 1929. године због тешке зиме посао у свим рудницама био обустављен. Мања производња одражује се и у годишњем ефекту рада : бруто приходи рудника у 1928. године износили су 4.58 милиона а у 1929. години 3.89 милиона динара : смањена производња од око 14.000 тона има за последицу и смањење прихода за 700 хиљада динара (нарочито због обуставе саобраћаја).

Рачун изравњања :

Активна :	1927. г.	1928. г.	1929. г.
Готовина	722	273	535
Непокретности	2.142	2.227	2.191
Концесија „Костолац“	5.500	5.500	5.500
Машинерије	785	797	757
Железничка постројења	1.746	1.970	2.164
Млирске инсталације	360	326	301
Покретни инвентар	1.096	921	1.111
Пловни објекти	13.066	16.296	16.778
Инвентар пловних објеката	1.231	1.589	1.647
Угаљ и материјал	971	695	866
Дужници	6.974	7.826	7.462
Кауције	110	110	110
Разна актива	1.696	4.411	4.522
Губитак	879	—	339
Пасива :			
Главница	10.000	10.000	10.000
Резервни фонд	11	11	32
8% Обвезнице	14.900	14.900	14.900
Пасивне менице	6.000	3.000	4.000
Повериоци	5.008	9.611	10.122
Полагачи акција	110	110	110
Разна пасива	1.252	5.347	4.983
Добит	—	1.035	—
Мање губитак из 1927. године	—	879	—
Исказан добитак	—	155	—
Збир пасиве	37.282	43.135	44.147

Рачун губитка и добитка :

Расходи :			
Пренет губитак из 1927. године	—	879	—
Администрат. и општи трошкови	2.840	3.306	3.655
Бродарство	822	255	273
Отписи	—	—	428
Приходи :			
Пренета добит из раније године	188	—	123
Рудник	2.586	4.583	3.891

	8	10	3
Млин	—	3	—
Економија	—	3	—
Губитак	879	—	339
Збир прихода	3.663	4.597	4.357

Биланс рудника „Костолац“ дозвољава веома интересантне рефлексије : пасивна страна биланса показује, да износе укупна средства 39 милиона динара, од којих је 10 милиона главнице, 32 хиљаде резервног фонда, 14.9 милиона 8% обвезнице, 4 милиона акцепата и преко 10 милиона повериоца. Разна друга пасива исказује се са 4.98 милиона динара. Упоређујући пасивне билансне позиције за последње три године видимо интересантне промене код позиција страних средстава (изузев облигације). Акцепти, односно пасивне менице, као што их именује предузеће, износили су у 1927. години 6 милиона ; у наредној години снизила се та цифра на половину, а у последњој години износи 4 милиона. Друго су повериоци : они су се повећали од 1927. године скоро за 100%, односно на 9.6 милиона динара, а у 1929. год. повећавају се на 10.12 мил. динара.

Активна рудника врло је опрезно билансирана. Рудничка концесија процењена је са 5.5 милиона, непокретности и покретности заједно са машинеријама стављене су у билансу са 6.5 милиона динара. Према томе излази, да је целокупно предузеће, онако како стоји, са свим постројењима, процењено са 12 милиона динара. На супрот томе пловни објекти и инвентар пловних објеката билансирани су са 18.5 милиона динара. Из тог упоређења најбоље се види, како је његова имаовина ниско процењена односно, према разлици између вредности пловног парка и рудника могу се наслућивати резерве, које настају због ниске процене. У току последњих година биланчне позиције нису се много промениле. Њихов је пораст врло мален, али сталан. Позиција пловног парка снажно се повећала : од 13 милиона у 1927. год. на 16.29 милиона у 1928. и 16.77 милиона у 1929. год. Дужници су према 1927. години порасли, али су мањи но у 1928. години ; они износе 7.467 милиона динара.

Вредност парног млина исказана је са 300 хиљада динара — што значи да је према 1927. години отписано већ 60 хиљада динара. Угаљ и материјал унесен је у биланс са 866 хиљада динара. Билансна сума скоро потпуно је непромењена (разлика износи нешто преко 1 милион).

У рачуну губитка и добитка примећује се постепени пораст општих и административних трошкова. Позиција бродарство снизила се од 1927. године од 822 хиљаде на 255 односно 273 хиљаде у 1929. години. Отписи се исказују тек у 1929. год. и то у износу од 428 хиљада — што је и сувише скромно. Бруто приход рудника нешто је мањи но у прошлој години те износи 3.89 милиона динара. Ми смо то питање већ додирнули у вези са опадањем саме производње. Парни млин је дао следеће бруто приходе : у 1927. год. 8 хиљада, у 1928. год. 20.3 хиљаде а у 1929. год. нешто преко 3 хиљаде динара. Рудничка економија имала је приход од 3 хиљаде у 1928. год. а у прошлој години свега 194 динара.

У 1927. и 1929. години рудник „Костолац“ показује губитак : пре три године 879 хиљада, а у 1929. г. 340 хиљада динара, док је 1928. год. добит изнела 1.035.000 динара, а по одбитку ранијег губитка 155 хиљаде динара.

Ми мислимо, да се може ипак рећи, да је губитак у 1929. год. у износу од 340.000 динара само демонстративно-књиговодственог карактера, те да би било потпуно погрешно, из овог губитка изводити ма коју неповољну конклузију по рад и стање предузећа.

Ма како да је вредност рудника дугогодишњим отписима редуцирана по књигама, у сваком случају вредност бродарства несразмерно је велика. Без сумње да би резултат рударства био много повољнији, да није бруто приход отпрећен издацима на бродарство.